

Peliklinikka

2010

Toimintaraportti

Peliklinikka

Toimintaraportti 2010

Toiminta-ajatus

- o Peliklinikka palvelee rahapeliongelmissa alueellisesti ja valtakunnallisesti.
- o Peliklinikalla tarjotaan ja kehitetään keskitetysti matalan kynnyksen palveluita avohoitona, tuki- ja neuvontapalveluina, konsultaatiopalveluina sekä ryhmä-, vertais- ja pari-työskentelymalleina.
- o Peliklinikan toiminta on asiakaslähtöistä.
- o Peliklinikka toimii resurssikeskuksena kumppanikunnille peliongelmiin tukea ja hoitoa koskevissa erityiskysymyksissä.
- o Peliklinikalla luodaan puitteet monialaisen osaamisen vahvistumiselle ja kertymiselle sekä asiakastyön kehittämisprosesseille.
- o Peliklinikalla tehdään valtakunnallisesti hyödynnettävää kehittämistyötä.

Peliklinikan hallinto ja toimitilat

Peliklinikan toiminta perustuu kumppanuussopimukseen. Sopimuksen liittyivät ja sen allekirjoittivat huhtikuun lopulla Helsingin ja Vantaan kaupungit, A-klinikkasäätiö, Sininauhaliitto, Sosiaalipedagogiikan Säätiö ja Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos sekä Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca. Kauniaisten kaupunki on myös päättänyt liittymisestä mukaan kumppanina.

Peliklinikan toimintaa johtaa ja koordinoi johtoryhmä. Johtoryhmä on pitänyt viisi kokousta 2010 aikana. Johtoryhmän puheenjohtajana on toiminut Vantaan A-klinikkatyön johtaja Juha Leistola.

Kehittämiskoordinaattorin asiantuntijatukena suunnittelu- ja valmistelutyössä on ohjausryhmä. Ohjausryhmä on kokoontunut kolme kertaa. Peliklinikan tutkimus- ja arviointityön avuksi muodostetaan erillinen tutkimuksen ohjausryhmä. Se on kokoontunut kerran.

Peliklinikalle vuokrattiin omat toimitilat Helsingistä, Kaisaniemenkatu 2 B. Vuokrasopimuksen osapuolten puolesta teki THL ja se laskuttaa muita sopimuskumppaneita sovituilla osuuksilla. Toimitila kunnostettiin touko-kesäkuun aikana. Peluuri muutti ensimmäisenä osapuolena sisään 11.5.2010. Muu osa Peliklinikkaa muutti tiloihin kesäkuun puolivälissä.

Henkilöstö

Kehittämiskoordinaattori aloitti toimessaan jo marraskuussa 2009. Peliklinikan ja osahankkeiden henkilöstö rekrytoitiin kevään aikana. Koko henkilöstö oli toimessa toukokuun alkuun mennessä. Peluuri liittyi mukaan entisellä hallintomallillaan ja henkilöstöllään. Tutkija ja tiedottaja ovat osaksi Peliklinikan osaksi (50 %) THL:n tehtävissä ja heidän kuten kehittämiskoordinaattorinkin toimet on sijoitettu Soccaan. (LIITE 1)

Kaikki Peliklinikan työntekijät koulutetaan rahapeli-ongelmien tunnistamisen, hoidon ja ehkäisyn perusteisiin. Koulutuksessa hyödynnettiin THL:n tuottamaa valtakunnallista koulutuskokonaisuutta. Kevään ja syksyn aikana yhteensä kahdeksan Peliklinikan työntekijöistä on osallistunut "Rahapelihaittojen ehkäisy ja hoito" -verkkokoulutukseen.

Toimintasuunnitelman, tavoitteiden ja yhteisten toimintamallien jalkauttamista on toteutettu koulutuksella ja työpajoissa. Henkilökunnalle on järjestetty yhteinen ryhmätyönohjaus, joka alkoi 2.9.2010. Tiimeillä on ollut myös omat työnohjaukset sekä osalla työntekijöistä henkilökohtainen työnohjaus.

Peliklinikan toiminnan käynnistäminen

Kevään 2010 aikana tehtiin kokemusasiantuntijoiden kanssa palvelutarvekartoitus Peliklinikan toiminnan suunnittelun ja kehittämisen tueksi. Tutkija keräsi talven aikana Sosiaalipedagogiikan säätiön vertaisohjaajaryhmistä kokemusasiantuntijoilta (n=23) palautetta Peliklinikan toimintaan ja hankkeen käynnistämiseen liittyvissä kysymyksissä. Aineisto käsiteltiin yhdessä Peliklinikan hoitotiimin kanssa ja sitä on hyödynnetty Peliklinikan palveluja suunniteltaessa.

Peliklinikka toimii resurssikeskuksena kumppanikuntien perus- ja erityispalveluille pelihaittoja ja ongelmapelaamista koskevissa kysymyksissä. Yhteistyöverkosta on rakennettu osallistumalla eri tahojen tilaisuuksiin esimerkiksi Helsingin psykiatrian avohoidon kehittämistiimi, Helsingin talous- ja velkaneuvonta.

Peliklinikalle on suunniteltu oma tietojärjestelmän ja siihen liittyvät tiedonkeruumenetelmät sekä asiakastyössä käytettävät mittarit. Niiden kehittäminen ja valinta on ollut ensisijassa tutkijan vastuulla. Asiakastilastoja seurataan tarkasti työn kehittämisen, tutkimuksellisten tarkoitusten ja hankkeen asianmukaisen raportoinnin mahdollistamiseksi.

Ongelmapelaajien hoito

Peliklinikan hoitotiimi aloitti huhtikuun alussa hoitomallin suunnittelun ja kouluttautumisprosessin. Hoitotiimi on perehtynyt monikulttuuristen ja monikielisten palvelujen käyttöön ottamiseen asiakastyössä yhteistyössä Sosiaalipedagogiikan säätiön Monikulttuuriset palvelut ongelmapelaajille -kehittämishankkeen kanssa. Peli poikki -ohjelman terapeutit ovat kouluttaneet hoitotiimiä Peli poikki -ohjelman käyttöön.

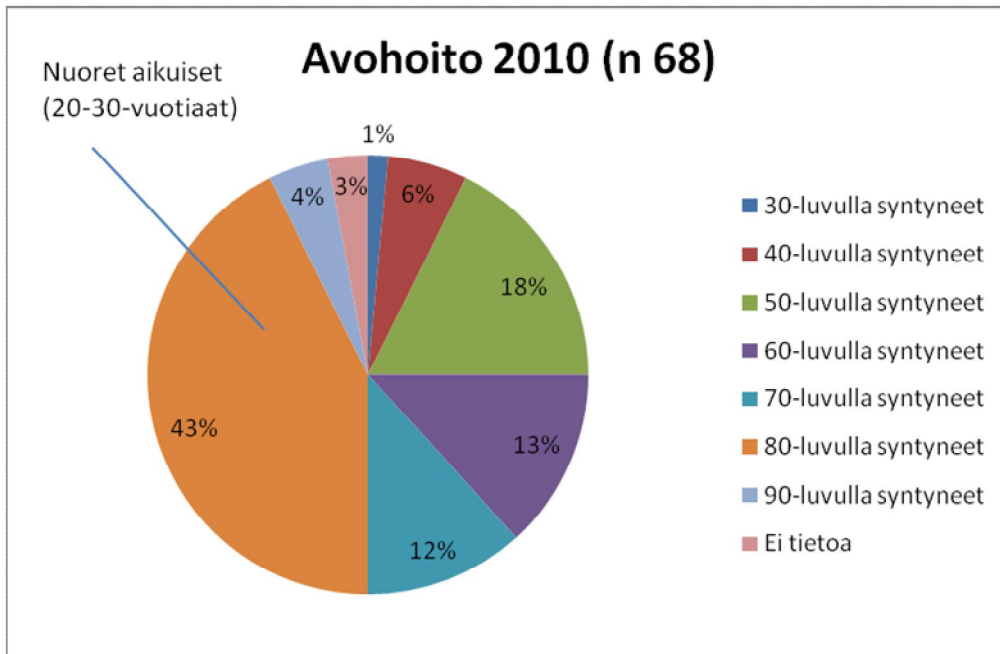
Avohoidon asiakastyö aloitettiin kesäkuussa. Hoitotiimi on kehittänyt Peliklinikan hoitomallia huhtikuusta alkaen. Hoito käynnistyy kolmen käyntikerran alkuarviolla, jonka aikana asiakas voi pysähtyä ja tutustua rauhassa omaan tilanteeseensa ja Peliklinikkaan. Arvion aikana voi saada jo riittävän tiedon omasta tilanteestaan ja keinot selvittää eteenpäin. Mikäli kuitenkin on tarvetta psykoterapeuttiselle tuelle, laaditaan kolmannen kerran jälkeen hoitosuunnitelma. Ensimmäinen hoitajakso koostuu alkuarviosta ja 10 – 15 käyntikerrasta. Mikäli asiakas tarvitsee lisää tukea, voidaan tarvittaessa käynnistää toinen hoitajakso. Toisen jakson pituus voi vaihdella 10 – 20 käyntikerran välillä.

Hoidollista suuntausta voi kutsua integratiiviseksi, koska se käsittää kognitiivisten menetelmien lisäksi myös psykodynaamisia ja perheterapeuttisia menetelmiä.

Peliklinikalla toimii ryhmiä ja vertaistukea, joihin osallistuminen voi tukea yksilöhoitoa tai toimia myös itsenäisenä tukimuotona. Hoitotiimi on syksyn aikana aloittanut ryhmätoiminnan kehittämisen yhteistyössä Tiltin kanssa. Yhteistyössä suunniteltu Tiistairyhmä on kokoontunut 10 kertaa. Siihen on osallistunut 11 eri asiakasta. Keskimäärin kokoontumisissa on ollut paikalla viisi ryhmäläistä. Hoitotiimistä Merja Kivelä ohjaa myös joogaryhmää pelaajille maanantaisin kello 9-10.30. Aamuryhmässä tehdään keskittymis- ja rentoutumisharjoituksia, joiden avulla etsitään keinoja riippuvuuksista vapautumiseen. Ryhmässä on toistaiseksi käynyt kaksi ihmistä.

Peliklinikan avohoitoon hakeutui yhteensä noin 70 asiakasta vuonna 2010. Asiakastietolomakkeen täyttäneitä pelaajia oli 68. Lisäksi on muutamia asiakkaita, jotka eivät syystä tai toisesta ole täyttäneet asiakastietolomaketta. Peliklinikalla on käynyt myös läheisiä pari- ja perhetapaamisissa. He eivät näy tässä luvussa. Asiakaskäyntejä oli yhteensä 568.

Useimmille syynä avohoitoon hakeutumiseen oli oma rahapelaaminen. Vain kahdella asiakkaalla pääasiallinen syy oli tietokonepelien pelaaminen. Kahdessa tapauksessa syynä hakeutumiseen oli läheisen aloite. Pelaajista kolmasosa oli Vantaalta ja kaksi kolmasosa Helsingistä. Miehiä oli kolme neljästä pelaajasta. Avohoidon asiakkaista Peliklinikalla suurimman ryhmän muodostivat nuoret aikuiset. (LIITE 4: Tilastot/1. Avohoito)

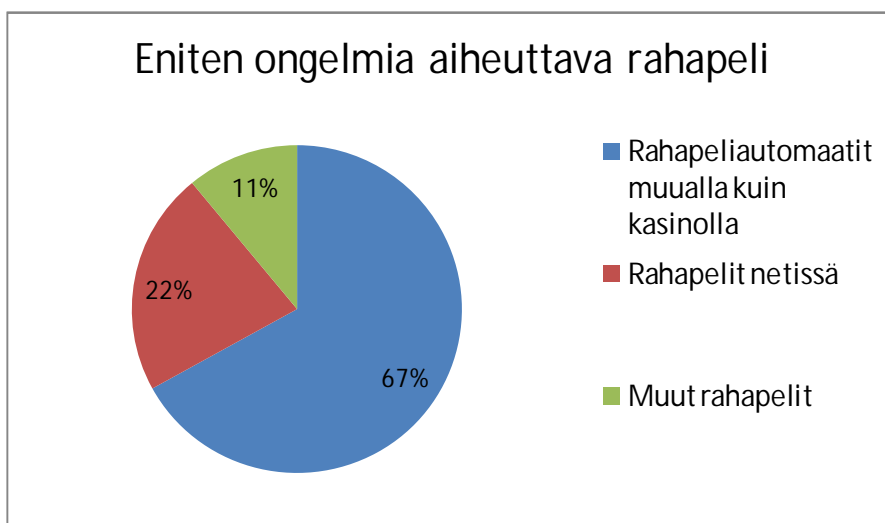
Kaavio 1: Avohoidon asiakkaiden ikä, Peliklinikka.

THL:n Mielenterveys- ja päihdepalvelut osasto tekee *Rahapeliriippuvuuden hoitaminen kohdennetulla naltreksoniääkityksellä ja oppimismallilla* -tutkimusta. Se toteutetaan yhteistyössä Peliklinikan kanssa. Hanketta on valmisteltu yhdessä syksyn aikana ja tutkimus käynnistyy tammikuussa 2011.

Peluuri

Vuosi 2010 oli Peluurin kuudes täysi toimintavuosi. Peluuri tuli kumppaniksi Peliklinikka-kokonaisuuteen omalla organisaatiollaan ja entisellä hallintomallillaan.

Peluurin auttavassa puhelimessa vastataan vuosittain reiluun tuhanteen peliongelmaa koskevaan puheluun. Vuonna 2010 näitä puheluita oli 1 120. Suurin soittajaryhmä olivat pelaajat (787 puhelua). Läheisiltä tuli 290 puhelua. (LIITE 4: Tilastot/2. Peluuri)

Kaavio 2: Eniten ongelmia aiheuttava rahapeli, Peluurin puhelut 2010.

Työntekijöiden ja muiden aiheesta kiinnostuneiden puheluun vastattiin 43 kertaa. Suurin määrällinen muutos edellisen vuoteen oli pilapuheluiden määrän lasku. Peluurin eNeu-

vonnassa vastattiin Internetin kautta 130 ongelmapelaamista käsittelevään kysymykseen. Peluurin verkkosivuilla taas vierailtiin yli 57 000 kertaa.

Pelivoimapiiri on valtakunnallinen tekstiviestipalvelu, joka tarjoaa vertaistukea ja ammatillista tukea sekä tietoa peliongelmissa pelaajille, läheisille ja heitä työssään kohtaaville ammattilaisille. Peluurin ja A-klinikkasäätiön yhdessä tuottamaan palveluun liittyi vuoden 2010 aikana 238 uutta asiakasta.

Peli poikki -ohjelma

Peli poikki -ohjelma on netin kautta toteutettava, terapeutin ohjaama ja tukema kahdeksan viikon itseapuun painottuva hoito-ohjelma, josta on matalan kynnyksen, hyvän toteutettavuuden ja hyvien tulostensa vuoksi tullut erittäin suosittu. Ohjelmassa on ollut vuoden 2010 aikana töissä kaksi verkkoterapeuttia. Myös Peliklinikan avohoidon työntekijät ovat työskennelleet ohjelmassa. Hoito-ohjelman suoritti vuoden aikana 114 asiakasta. Vuoden vaihteessa ohjelmassa oli 26 asiakasta ja 21 asiakasta odottamassa pääsyä mukaan. Jonotusaika on ollut noin kolme viikkoa. (LIITE 4: Tilastot/3. Peli poikki)

Vuoden 2010 aikana käynnistettiin THL:n toimesta Peli poikki -ohjelman uudistaminen. Hankkeesta tehtiin sopimus THL:n ja ruotsalaisen toimittajan Spelinstitutetin välille. Kehittämiseen ovat Peliklinikalta osallistuneet Tapio Jaakkola ja Timo Alihanka. Kehittämistyön tuloksen ohjelmasta valmistuu uusi versio 3.0 vuoden 2011 loppuun mennessä. Sen jälkeen THL:lle siirtyvät ohjelman täydet käyttöoikeudet versioon 3.0 Suomessa.

Tiltin vuosi 2010

Tiltti on Peliklinikan yhteydessä toimiva matalan kynnyksen info- ja tukipiste, josta saa tietoa ja tukea pelaamisen hallintaan. Tilttiin ovat tervetulleita pelaajat, heidän läheisensä sekä työssään pelihaittoja kohtaavat ammattilaiset. Tiltissä tuetaan omaehtoista toipumista ja arvostetaan kokemusasiantuntijuutta. Tiltissä on tarjolla vertaistukea ja Tiltin toiminnassa pyritään tukemaan kansalaistoimintaa mahdollistavia rakenteita. Tiltissä tuetaan myös Peliklinikalle hoitoon hakeutuvaa hoitoa ennen (esim. jonottaessa), hoidon aikana (lisätukena) tai hoidon jälkeen (repsahdusten estämiseksi).

Tiltti on Sininauhaliiton kehittämishanke, joka toteutetaan RAY:n tuella. Hanke alkoi huhtikuussa 2010 ja sillä on tällä hetkellä rahoitus vuoden 2011 loppuun. Hankkeen projektipäällikkö Jenni Kämppi aloitti toimessaan huhtikuussa ja hankkeen projektityöntekijä Sanni Nuutinen toukokuussa.

Alkuvuosi huhtikuusta elokuuhun meni pääasiassa hankkeen käynnistämiseen. Projektipäällikkö tutustui erilaisiin päihde- ja mielenterveystyön kentällä pääkaupunkiseudulla toimivien järjestöjen tuottamiin vastaaviin matalan kynnyksen toimipaikkoihin (Propelli, Stoori, Vihreä keidas, Kontulan Symppis, Espoon Ankkuri) ja neuvotteli hankesuunnitelmassa mainittujen yhteistyöjärjestöjen kanssa tulevan yhteistyön muodoista ja mahdollisuuksista (esim. Omaiset mielenterveystyön tukena keskusliitto, Suomen Mielenterveysseura, Sosiaalipedagogiikan säätiö). Tiltin tilan remontti ja sisustus suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä työhön palkatun sisustustiimin (Studio Lillehammer oy) ja Sosiaalipedagogiikan säätiön vertaisohjaajien ja kokemusasiantuntijoiden kanssa. Lisäksi tilattiin kaksi selvitystä matalan kynnyksen ja tavoitettavuuden kynnyskysymyksistä tueksi käytännön toiminnan suunnittelu-, arviointi- ja käynnistämistyöhön ja tehtiin hankkeelle alustava viestintäsuunnitelma.

Tiltin toiminta aloitettiin elokuussa kokeiluluontoisesti pitämällä ovet auki kolmena iltpäivänä, mutta kävijöitä ei juuri ollut. Syyskuussa Tiltti avasi ovensa virallisesti ja ydintöiminnäksi muotoutuivat avoimet ovet joka arkipäivä klo 15–18. Avoimissa ovissa pelaajat ja läheiset voivat kohdata toisiaan ja jakaa kokemuksia joko yhdessä tai erikseen ammattilaisen (Tiltin työntekijä) kanssa. Avoimien ovien aikana tarjottiin kävijälähtöisesti yksilötukea

pelaajille, läheisille ja ammattilaisille ja edesautettiin ja tuettiin kävijöiden välillä syntyviä vertaistuellisia keskusteluja.

Lokakuusta joulukuuhun avoimien ovien rinnalle kehitettiin kohdennettuja ryhmätoimintamuotoja kuten keskiviikkokahvit pelaajille ja tietoisuuksia läheisille. Näistä toimintamuodoista tiedotettiin sisäisesti Peliklinikan palvelukokonaisuuden muille toimijoille ja ulkoisesti osana Peliklinikan muuta ammattilaisille suunnattua viestintää sekä lisäksi kohdennetulla mainoskampanjalla Metro-lehdessä. Yhteistyö avohoidon tiimin kanssa tuotti Tiltin tilassa sosiaaliterapeutti Merja Kivelän vetämän maanantain aamujoogaryhmän ja tiistairyhmän pitkään pelaamisen lopettamista yrittäneille. Tiistairyhmää vetävät Tiltin projektityöntekijä Sanni Nuutinen ja Peliklinikan sosiaaliterapeutti Tuula Harlahti yhdessä.

Yksi vuoden 2010 suurimmista haasteista oli keskeisen yhteistyökumppanin Sosiaalipedagogiikan säätiön toiminnan loppuminen yllättäen lokakuun lopussa. Sieltä käsin Tilttiin kohdistettiin painetta ottaa Pelirajat'on toiminta haltuun aiempaa yhteistyösuunnitelmaa huomattavasti laajemmassa mittakaavassa ja nopeammassa tahdissa. Neuvottelut ryhmätoiminnan muodosta ja tukirakenteista aloitettiin välittömästi, ne jatkuvat edelleen ja Tiltin näkökulmasta on edistytty positiiviseen suuntaan. Lisäksi pulmia loppuvuoden käytännön työjärjestelyihin aiheutti Tilttiin emännäksi ja työpariksi lokakuun lopulla palkatun os aikaisen työntekijän sairaskohtaus joulukuun alussa ja siitä seurannut työkyvyttömyys.

Vuoden 2010 työn tuloksena Tiltistä on kehittymässä vireä ja kiinteä osa Peliklinikan palvelukokonaisuutta. Tiltissä on kehitetty erilaisia kävijöiden toiveista ja tarpeista lähteviä toimintamuotoja, joihin on mahdollisimman helppo tulla. Tätä kehittämistyötä jatketaan vastedeskin ajatuksella "kynnys on matala ja karmit korkealla". Tiltti jatkaa tiivistä yhteistyötä palvelukokonaisuuden muiden tiimien kanssa.

Peliklinikan viestintä

Peliklinikka on vuoden aikana esittäytynyt eri tilaisuuksissa ja yhteyksissä. Toimintalueet, joille Peliklinikan palvelumalli pyrittiin alusta alkaen tekemään tutuksi, olivat päihdepalvelut, nuorisoasemat, psykiatrian palvelut ja talous- ja velkaneuvonta. Ja Peliklinikkaa on markkinoitu useissa eri yhteyksissä; rahapelihaittojen tutkijoiden Peliverkko, Uudenmaan Kaste-hankkeen Etelä-Suomen alueellisen johtoryhmän seminaari, Rahapelihaittojen ehkäisy ja hoito -verkkokoulutus, TERVESOS -messut, Valtakunnalliset Päihdepäivät, Mielen terveysmessut, Talous - ja velkaneuvojien valtakunnalliset neuvottelupäivät. (LIITE 3)

Peliklinikan viestinnän keskeisiä tehtäviä ovat olleet Peliklinikan toiminnan alkuvaiheen tiedotus ja markkinointi, klinikan tunnettuuden nosto, palveluiden kysyntään vaikuttaminen, viestinnän suunnittelu sekä koordinointi hankkeen eri toimijoiden ja kumppaneiden kanssa. Viestinnän toimia on valmisteltu yhteistyössä kehittämiskoordinaattorin kanssa, viestintäryhmässä sekä linjausten osalta johtoryhmässä.

Hankekumppaneista etenkin THL ja Socca ovat merkittävässä määrin myötävaikuttaneet sekä printti- että verkkomateriaalien rahoituksen ja toteutuksen onnistumiseen. Hankekaupunkien ja -järjestöjen viestinnän yhteistyö on ollut keskeistä palveluiden kysyntään vaikuttamisessa. Kaikkien hankkeen toimijoiden laaja-alainen yhteistyö sekä monipuolinen tapahtuma- ja mediamarkkinointi on vaikuttanut myönteisesti Peliklinikan tunnettuuteen.

Monipel -hanke

Sosiaalipedagogiikan säätiön Monipel -hanke tähtäsi aikaisemmassa MaPe -hankkeessa kehitetyn kulttuurisensitiivisen avohoitomallin siirtämiseen ja soveltamiseen pääkaupunkiseudun perus- ja erityispalveluihin asiakastyön, koulutuksen ja konsultaation avulla. Hankkeen työntekijän työpiste oli Sosiaalipedagogiikan säätiön toimistolla. Hanke loppui yllättäen syyskuussa 2010. Se luovutti asiakasaineistonsa Peliklinikalle. Tämä aines käytiin vuoden 2010 aikana läpi ja kirjattiin Peliklinikan tilastoihin. (LIITE 4: Tilastot/5. Monipel)

Monipel -hankkeeseen liittyen Peliklinikan tuella järjestettiin 6.9. -1.12.2010 Helsingin kaupungin työntekijöille Työkaluja pelaajien ja heidän läheistensä kohtaamiseen -luentosarja. Peliklinikalla pidetyn kurssin kohderyhmänä olivat maahanmuuttajataustaisia sekä kantasuomalaisia ongelmapelaajia kohtaavat sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen perus- ja erityispalvelujen työntekijät, Opetusviraston oppilashuoltoryhmien jäsenet sekä Nuorisosiainkeskuksen työntekijät. Kurssi koostui kuudesta kahden tunnin luennosta ja sille osallistui 14 henkilöä.

Yhteistyö

Peliklinikka -hanke on tehnyt laajaa yhteistyötä myös muiden peliongelman parissa työskentelevien hankkeiden kanssa. Kehittämiskoordinaattori on osallistunut nuorten rahapelaamisen ehkäisyyn tähtäävän Pelitaito -hankkeen ohjausryhmään. (Ks. LIITE 2)

Peliklinikka tekee yhteistyötä DIAK:n kanssa Ongelmapelaajien erityisohjaaja-täydennyskoulutuksen tuottamisessa. Kehittämiskoordinaattori on mukana sen ohjausryhmässä. Koulutus on oppisopimustyyppinen ja vastaa 30 opintopistettä. Lisäksi Peliklinikalta on osallistuttu THL:n Pelihaitta -kokonaisuuden kokouksiin, Pelihanke -verkostoon, peliongelman parissa työskentelevien kenttätyöntekijöiden Haalarifoorumiin. (LIITE 2)

Peliklinikan kehittämiskoordinaattori ja tutkija ovat osallistuneet THL:n tuottaman Rahapelihaittojen ehkäisy ja hoito -koulutuskokonaisuuden koulutussisältöjen päivittämiseen ja kehittämiseen.

Helsingin yliopiston ja THL:n kanssa yhteistyössä järjestettiin professori Robert La-douceurin johdolla oma Peliklinikan palveluja ja hoitoa koskeva workshop-tyyppinen aamupäivä 27.9.2010.

LIITE 1Peliklinikka - henkilöstö 2010Tuki ja tutkimus

- Kehittämiskoordinaattori Tapio Jaakkola, Socca
- Tutkija Antti Murto, Socca
- Tiedottaja Maarit Huhtaniemi-Avellan, Socca

Hoitotiimi

- Sosiaaliterapeutti Tuula Harlahti, Helsinki
- Psykologi Antti Kauppi, Vantaa
- Sosiaaliterapeutti Merja Kivelä, Helsinki

Peluuri

- Kehittämispäällikkö Mari Pajula
- Asiakastyön koordinaattori Pablo Escartin (31.8.2010/100 % ja 1.9.-31.12.2010/50 %) ja Soila Lehtinen (1.9.-31.12.2010/50 %)
- Päivystäjät; 5 osa-aikaista
- Peli poikki
  - Verkkoterapeutti Timo Alihanka, Peluuri
  - Verkkoterapeutti Petri Behm, Peluuri

Matalan kynnyksen info- ja tukipiste

- Projektikoordinaattori Jenni Kämppi, Sininauhaliitto (osa-aikaisena, 1.4.-30.8.2010 40% ja 1.9.2010 alkaen 60%)
- Projektityöntekijä Sanni Nuutinen, Sininauhaliitto

Monipel -hanke

- Projektikoordinaattori Anita Lähde, Sosiaalipedagogiikan säätiö (-30.9.2010)

LIITE 2Ulkopuoliset edustukset

- *Pelitaito* -hanke, ohjausryhmä,
  - o kehittämiskoordinaattori Tapio Jaakkola
- *Pelihaketoimijat*, tapaamiset,
  - o kehittämiskoordinaattori Tapio Jaakkola, tutkija Antti Murto, tiedottaja Maarit Huhtaniemi- Avellan.
- *Ongelmapelaajien erityisohjaaja* -täydennyskoulutus, ohjausryhmä,
  - o kehittämiskoordinaattori Tapio Jaakkola.
- *Haalarifoorumi*, hoitotyötä tekevät työntekijät, tapaamiset,
  - o tutkija Antti Murto.
- *Pelissä hanke* -johtoryhmä, ohjausryhmä
  - o kehittämispäällikkö Mari Pajula

LIITE 3**1. Luennot, esitelmät**

Pvm	Esitys	Esittäjä	Tilaisuus, paikka
16.1.	"Ongelmapelaajien läheiset"	Mari Pajula	Sosiaalipedagogiikan säätiön vertaisohjaajakoulutus
23.2.	Kaksoisdiagnoosikoulutus,	Mari Pajula	Luento. PHKS. Lahti
24.3.	"Peliriippuvuus"	Mari Pajula	Luento. Helsingin klubitalo.
26.3.	Puheenvuoro	Mari Pajula	"Yötä päivää verkossa - pelaamisen muodonmuutoksesta ja haitoista". Seminaari. Hotelli Ilves, Tampere.
24.5.	Kulttuurisensitiivisen työtteen sovellus Peliklinikalla.	Tapio Jaakkola	Esitelmä. Maahanmuuttajanuorten pelaaminen hallintaan -projekti. Sosiaalipedagogiikan säätiö, Helsinki
3.6.	"Pelihaitat"	Mari Pajula	Luento. Diacor työterveyshuolto.
16.6.	Pelihaittakoulutus	Mari Pajula	Managereiden koulutus, Grand Casino Helsinki
11.9.	Paneeliin riippuvuusteollisuuden yhteiskuntavastuusta.	Mari Pajula	Päihdetiedotusseminaari. A-klinikkasäätiö, Praha
15.9.	"Conceptualizing help-seeking and service production. Findings from Peluuri Gambling Helpline database."	Jenni Kämpä	Esitelmä. EASG , 8th European Conference on Gambling Studies and Policy Issues. Wien
16.9.	"FINLAND - updating gambling landscape. "	Tapio Jaakkola	Esitelmä. EASG , 8th European Conference on Gambling Studies and Policy Issues. Wien
16.9.	"Kuinka uusi resurssikeskus Peliklinikka vastaa muuttuvaan palveluiden kysyntään? "	Antti Kauppi	Esitelmä. "Hyvä ja paha internet – rahapelihaittojen muuttuva maailma" -seminaari. XVII Valtakunnalliset Päihdepäivät 2010. Dipoli, Espoo
21.9.	Pelihaittakoulutus	Mari Pajula	RAY:n asiakaspalvelukeskuksen työntekijät. RAY, Espoo.
24.9.	Ongelmallisesti pelaavan asiakkaan tunnistaminen	Antti Murto, Anita Lähde	Esitelmä. "Työkaluja pelaajien ja heidän läheistensä kohtaamiseen", luentosarja. Peliklinikka, Helsinki
5.10.	"Tietoa rahapeleistä, peliongelmissa ja pelaajista" "Rahapeliongelma Sininauhaliiton jäsenjärjestöjen asiakkaiden keskuudessa"	Jenni Kämpä	Esitelmä. VeTo -jatkokoulutusilta
8.10.	"Rahapelaamisen erilaiset muodot ja pelien haitallisuus"	Tapio Jaakkola	Esitelmä. "Työkaluja pelaajien ja heidän läheistensä kohtaamiseen", luentosarja. Peliklinikka, Helsinki
12.10.	"Peliriippuvuuden tunnistaminen ja hoito"	Tapio Jaakkola	Esitelmä. "Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kokonaisuuden kehittämiskoulutus 2008 - 2010", XVII koulutusjakso. Ortopedia, Jyväskylä
22.10.	Monikulttuurinen Peliklinikka - palveluja pelaajille ja läheisille.	Tapio Jaakkola, Mari Pajula, Jenni Kämpä	Esitelmät. "Työkaluja pelaajien ja heidän läheistensä kohtaamiseen", luentosarja. Peliklinikka, Helsinki
19.11.	Pelaajan talousasiat, omaehtoinen rahankäytön hallinta ja velkojen hoitaminen	Tapio Jaakkola,	Esitelmä. "Työkaluja pelaajien ja heidän läheistensä kohtaamiseen", luentosarja. Peliklinikka, Helsinki

23.11.	"Kuka auttaa ongelmapelaajaa? " "Miten auttaa netin kautta? Peli poikki -ohjelmasta uudentyypistä tukea" "Mikä auttaa? Kokemusta ja tutkittua tietoa."	Tapio Jaakkola, Mari Pajula	Esitelmät. "Pelissä mielenterveys - miten auttaa peliongelmissa?" -seminaari. Mielenterveysmessut. Wanha satama, Helsinki Paneeli. Seminaarin alustajat ja
--------	--	--------------------------------	---

2. Peliklinikan esittelyt, yhteistyöneuvottelut

Pvm	Esitys	Esittäjä	Tilaisuus, paikka
12.2.	"Matkalla Peliklinikalle."	Tapio Jaakkola	Esitelmä. "Rahapelihaittojen ehkäisy ja hoito" -kouluttajakoulutus. DIAK, Helsinki
31.3.	Peliklinikka - tuki- ja hoitopalveluja ongelmapelaajille ja läheisille.	Tapio Jaakkola, Antti Murto	Avohoidon kehittämisfoorumi. Auroran sairaala, Helsinki.
17.3.	Peliklinikka - tuki- ja hoitopalveluja sekä kehittämistä järjestöjen, kuntien ja valtion yhteistyönä,	Tapio Jaakkola	"MONITOIMIJUUS -tavoitteesta tuloksiin" Kasteen Etelä-Suomen alueellisen johtoryhmän ja Raha-automaattiyhdistyksen kutsuseminaari, Espoo.
4.5.	Talous- ja velkaneuvonta palaveri	Tapio Jaakkola, Antti Murto	Talous- ja velkaneuvontayksikkö. Helsinki
5.5.	"Peliklinikka"	Tapio Jaakkola	Esitelmä. Peliverkko, HY. Helsinki
19. - 20.5.	Pelihaittatoimijoiden yhteinen messuosasto,	Tapio Jaakkola	TERVESOS -messut. Lahti
1.9.	Nuorisoasemat, Helsinki	Tapio Jaakkola, Antti Kauppi	Peliklinikka, Helsinki
21.9.	Haagan kuntoutuskoti	Tapio Jaakkola, Merja Kivelä	Peliklinikka, Helsinki
28.9.	"Peliklinikka, Peli poikki -ohjelma - apua ongelmapelaajille" "Info- ja tukipiste Tiltti"	Tapio Jaakkola, Jenni Kämppi	Esitelmä. "PELITTÄÄKÖ LIIKAA – MISTÄ APUA?" Seminaari ongelmapelaajien uusista tuki- ja hoitopalveluista. Messukeskus, Helsinki
22.11.	"Peliklinikka ja Peli poikki."	Tapio Jaakkola	Esitelmä. Talous- ja velkaneuvojen valtakunnalliset ajankohtais- ja koulutuspäivät. Sokos Hotel Presidentti, Helsinki.
23.11.	Peliklinikka, tietoisuus Tiltti, tietoisuus	Tapio Jaakkola, Jenni Kämppi	Mielenterveysmessut. Wanha satama, Helsinki
24.11.	Peluuri, tietoisuus Tiltti, tietoisuus	Mari Pajula, Jenni Kämppi	Mielenterveysmessut. Wanha satama, Helsinki

3. Koulutukset, seminaarit

Pvm	Koulutus, seminaari	Osallistujat	Tilaisuus. Järjestäjä. Paikka
15.3. - 6.5.	"Monitieteisyyden ytimessä – näkökulmia rahapelaamiseen."	Tapio Jaakkola, Antti Murto	Kurssi. Helsingin yliopisto, Helsinki
26.3.	"Yötä päivää verkossa - pelaamisen muodonmuutoksesta ja haitoista".	Tapio Jaakkola, Antti Murto, Mari Pajula, Timo Alihanka, Heljä Escartin, Pablo Escartin	Seminaari. THL. Hotelli Ilves, Tampere.
30.8.10- 2.2.11	Rahapelihaittojen ehkäisy ja hoito	Antti Kauppi, Maarit Huhtaniemi-	Täydennyskoulutus (6 op). DIAK, Helsinki

		Avellan, Sanni Nuutinen, Johanna Luostari, Heljä Escartin, Charlotta Grönberg, Michael Paassilta	
6.9. - 1.12.	"Oppimisen ohjaustaitoja työelämän osajille."	Tapio Jaakkola, Jenni Kamppi, Antti Murto, Mari Pajula	Kouluttajakoulutus (5 op). Jyväskylän AMK. Jyväskylä
9. - 12.9.	Päihdetiedotusseminaari.	Maarit Huhtaniemi Avellan, Mari Pajula	Seminaari. A-klinikkasäätiö, Praha
14.9.	"Symptomatic and Causal Behavioral Treatments for Pathological Gambling"	Tapio Jaakkola	Preconference workshop. EASG. Wien
15. - 17.9.	EASG, 8th European Conference on Gambling Studies and Policy Issues.	Tapio Jaakkola, Antti Murto, Jenni Kamppi, Mari Pajula	Konferenssi. EASG.Wien
15. - 16.9.	XVII Valtakunnalliset Päihdepäivät 2010.	Maarit Huhtaniemi Avellan, Antti Kauppi	Konferenssi. Dipoli, Espoo
27.9.	Workshop, Professori Robert Ladouceur Peliklinikan esittely	Tapio Jaakkola, Antti Kauppi, Jenni Kämppi, Mari Pajula	Workshop. Peliklinikka. Helsinki
28.9.	"PELITTÄÄKÖ LIIKAA – MISTÄ APUA? Seminaari ongelmapelaajien uusista tuki- ja hoitopalveluista."	Tapio Jaakkola, Antti Murto, Maarit Huhtaniemi- Avellan, Jenni Kämppi, Mari Pajula Timo Alihanka, Petri Behm Tuula Harlahti, Antti Kauppi, Merja Kivelä, Sanni Nuutinen	Seminaari. THL. Messukeskus, Helsinki

4. Julkaisut

- Halme Jukka, Murto Antti: Kansanterveydellisiä näkökulmia rahapelaamiseen ja ongelmapelaamiseen. Verkkoartikkeli, Pelihaitat -sivusto/THL.
- Jaakkola Tapio, Murto Antti: Arpajaislain muutos - askel eteenpäin? Tesso 6/2010. Sosiaali- ja terveystieteellinen aikakauslehti. THL.
- Kämppi Jenni ja Pajunen Elisa: Pelin viemää. Katsaus ikääntyneiden rahapelaamiseen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Avauksia 11/2010. Helsinki 2010.
- Murto Antti (2010). Rahapeliongelma ja sosiaalityö. Teoksessa Sosiaalityön käsikirja (toim. Kananen, Lähteinen ja Marjamäki). Tietosanoma 2010.

LIITE 4

Tilastot

1. Avohoito

- Peliklinikan avohoidon asiakkaaksi rekisteröityneet vuonna 2010

Asuinpaikka	Asiakkaat	%
Helsinki	44	65 %
Vantaa	22	32 %
Kauniainen	2	3 %
Yhteensä	68	100 %

Sukupuoli	Asiakkaat	%
Naisia	16	24 %
Miehiä	52	76 %
Yhteensä	68	100 %

Ikä	Asiakkaat	%
30-luvulla syntyneet	1	1 %
40-luvulla syntyneet	4	6 %
50-luvulla syntyneet	12	18 %
60-luvulla syntyneet	9	13 %
70-luvulla syntyneet	8	12 %
80-luvulla syntyneet	29	43 %
90-luvulla syntyneet	3	4 %
Ei tietoa	2	3 %
Yhteensä	68	100 %

Tulosyy Peliklinikalle	Asiakkaat	%
Oma rahapelien pelaaminen	64	94 %
Läheinen	2	3 %
*Pääasiallisena syynä tietokonepelit	2	3 %

2. Peluuri

Puhelut	Lkm	%
Tulleet puhelut	17 404	
Vastatut puhelut		
- Peliongelma	1 120	39 %
-Häirintäpuhelu	1 350	48 %
- Muu	368	13 %
Vastatut puhelut, yhteensä	2 838	100 %

Soittaja, peliongelmapuhelut	Lkm	%
Pelaaja	787	70 %
Läheinen	290	26 %
Välillinen asiakas	43	4 %
Yhteensä	1 120	100 %

Pääasiallinen peli*	2004	2005	2006	2007	2008	2009 Lkm	2009 %	2010 Lkm	2010 %
Raha-automaatit	140	431	482	601	557	443	59 %	512	65 %
Kasino ja kasinopelit	11	55	43	37	29	22	3 %	26	3 %
Rahapelit internetissä	7	33	65	68	67	121	16 %	106	13 %
Internetpokeri	0	5	34	92	94	84	11 %	59	7 %
Internet, vedonlyönti	7	2	3	7	10	2	0 %	2	0 %
Vedonlyönti, Veikkaus	8	34	41	37	31	27	4 %	27	3 %
Keno, Veikkaus	4	8	13	13	13	3	0 %	8	1 %
Muut, Veikkaus	2	13	9	18	19	16	2 %	10	1 %
Ravi- ja totopelit	5	5	10	14	9	11	1 %	6	1 %
Muut rahapelit	2	10	15	15	15	10	1 %	5	1 %
Yhteensä	186	596	715	902	844	739	97 %	761	96 %
Tietokone-/videopelit	2	24	21	33	28	18	2 %	29	4 %
Yhteensä, kaikki	188	620	736	935	872	757	100 %	790	100 %

*Ei uusintasoittoja

Pelivoimapiiri

Käyttäjä	
Jäsen	203
Poistunut	83
Yhteensä	283
Tapahtumia	9 530
Kaikki viestit	90 335

3. Peli poikki

Asiakkaat	2010	Kaikki (2007-2010)
Hyväksytty, ei aloittanut	116	303
Rekisteröityivät, eivät aloittaneet	18	40
Keskeyttänyt	41	91
	26 %	27 %
Suorittanut	114	250

Tilanne 31.12.2010	
Jonossa	16
Hyväksytty, odottaa rekisteröitymistä	5
Ohjelmassa	36

4. Tiltti

Käynnit	Yhteensä	Pelaajat	Läheiset	Ammattilaiset	Muut	Avoimet tilaisuudet
Syyskuu	22	14	4	1	3	113
Lokakuu	20	14	1	1	4	27
Marraskuu	39	36	2	1	0	78
Joulukuu	36	18	1	1	16	19
Yhteensä	117	82	8	4	23	237

5. Monipel

Asiakkaat		
Pelaajat	11	61 %
Läheiset	7	39 %
Yhteensä	18	100 %